

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om energicertifikat för byggnader och av 1 och 5 § i lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att två lagar genom vilka Europaparlamentets och rådets direktiv om byggnaders energiprestanda till vissa delar har satts i kraft ska ändras.

Det föreslås att lagen om energicertifikat för byggnader ändras när det gäller skyldigheten att hålla ett energicertifikat framlagt. Energicertifikatet ska hållas framlagt i lokaler större än 1 000 kvadratmeter i vilka en myndighet tillhandahåller offentliga tjänster.

Det föreslås att lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i

en byggnads luftkonditioneringssystem ändras i fråga om intervallet mellan inspektionerna. Det föreslås att intervallet mellan de obligatoriska inspektionerna av kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem förkortas. Inspektionerna ska göras minst vart femte år, medan de för närvarande ska göras minst vart tionde år.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2011.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
MOTIVERING	3
1 Nuläge	3
1.1 Sättande i kraft av direktivet om byggnaders energiprestanda	3
1.2 Kommissionens begäran om utredning	3
1.3 Svaret på begäran om utredning	4
1.4 Sättande i kraft på Åland	4
1.5 Sättande i kraft i vissa EU-länder	4
2 Föreslagna ändringar	5
2.1 Lagen om energicertifikat för byggnader	5
2.2 Lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem	7
3 Propositionens konsekvenser	7
3.1 Ekonomiska konsekvenser	7
3.2 Konsekvenser för miljön	8
3.3 Konsekvenser för myndigheterna	8
4 Beredningen av propositionen	9
5 Ikraftträdande	9
LAGFÖRSLAG	11
om ändring av lagen om energicertifikat för byggnader	11
om ändring av 1 och 5 § i lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem	13
BILAGA	14
PARALLELLTEXT	14
om ändring av lagen om energicertifikat för byggnader	14
om ändring av 1 och 5 § i lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem	16

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Sättande i kraft av direktivet om byggnaders energiprestanda

Europaparlamentets och rådets direktiv om byggnaders energiprestanda (2002/91/EG), nedan direktivet om byggnaders energiprestanda, har satts i kraft genom tre olika lagar och sådana författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av dem. Med stöd av markanvändnings- och bygglagen (132/1999) har nödvändiga ändringar av byggbestämmelserna utfärdats. Genom lagen om energicertifikat för byggnader (487/2007) har direktivet satts i kraft när det gäller energicertifikat för byggnader.

Genom lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem (489/2007) har direktivet satts i kraft till den del det gäller inspektionen av energieffektiviteten hos kylanläggningar.

Direktivet om byggnaders energiprestanda har sedermera omarbetats (2010/31/EU). I det omarbetade direktivet riktas nya krav bl.a. mot förfarandet med energicertifikat. Exempelvis kommer kravet på uppvisande av certifikaten gradvis att skärpas. Bestämmelserna om det nationella ikraftsättandet ska till denna del kunna tillämpas från ingången av 2013. Vid miljöministeriet har man inlett beredningen av lagar och andra författningar för att genomföra de nödvändiga ändringarna.

1.2 Kommissionens begäran om utredning

Det ursprungliga direktivet om byggnaders energiprestanda har satts i kraft genom den lagstiftning som beskrivs ovan. Verkställigheten har på behörigt sätt anmälts till Europeiska gemenskapernas kommission. Finland har från kommissionen mottagit en formell underrättelse och ett motiverat yttrande om

genomförandet av direktivet, och dessa har också besvarats på behörigt sätt.

De finska myndigheterna har den 12 april 2010 även mottagit kommissionens begäran om utredning när det gäller genomförandet av artiklarna 7, 8 och 9 i direktivet. Den formella underrättelse och det motiverade yttrande som getts tidigare gällde inte genomförandet av artiklarna 7 och 9.

Kommissionen konstaterar i sin begäran om utredning att Finland i fråga om artikel 7 har anmält två genomförandeåtgärder: lagen om energicertifikat för byggnader och miljöministeriets förordning om energicertifikat för byggnader (765/2007). Artikel 7.3 omfattas emellertid inte av de verkställighetsåtgärder som anmälts till kommissionen. Enligt artikel 7.3 ska medlemsstaterna vidta åtgärder för att se till att det i byggnader, med en total användbar golvyta på över 1 000 kvadratmeter och som inhyser offentliga myndigheter och institutioner som tillhandahåller offentliga tjänster för ett stort antal personer och därför ofta besöks av dessa personer, placeras ett energicertifikat som inte får vara äldre än tio år och det på en plats som är framträdande och klart synlig för allmänheten.

I artikel 9 förpliktas medlemsstaterna att fastställa åtgärder för regelbunden inspektion av luftkonditioneringssystem. Kommissionen konstaterar i sin begäran om utredning att lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem inte överensstämmer med artikel 9 i direktivet om byggnaders energiprestanda. Enligt kommissionens uppfattning kan det i 1 § avsedda kravet på ett inspektionsintervall på högst tio år inte anses som regelbunden inspektion.

Den tredje artikel som nämns i kommissionens begäran om utredning är artikel 8, som gäller inspektion av värmepannor. Kommissionen konstaterar att inga lagstiftningsåtgärder har anmälts för artikeln i fråga.

1.3 Svaret på begäran om utredning

Miljöministeriet har i sitt svar till kommissionen av den 15 juni 2010 konstaterat följande om artikel 7 i direktivet. Finland tillämpade under beredningen av den lagstiftning som gäller energicertifikat för byggnader, och tillämpar fortfarande, i stor utsträckning frivilliga energisparavtal för olika sektorer, t.ex. energisektorn, fastighetssektorn, kommunsektorn, trafiken, servicesektorn och industrin. Energikartläggningar av byggnader är en viktig del av skyldigheterna i energisparavtalen. Vid tidpunkten för beredningen av lagstiftningen hade det i byggnadsvolym mätt gjorts energikartläggningar i mer än hälften av kommunernas servicebyggnader, och ungefär två tredjedelar av den sparpotential som man funnit under energikartläggningarna hade redan genomförts. I energieffektivitetsavtalet för den kommunala sektorn för åren 2008—2016 förpliktas kommunerna att göra energikartläggningar och uppmuntras de att upprätta energicertifikat och lägga fram dem.

Miljöministeriet har ändå konstaterat att man hösten 2010 ska bereda ett nödvändigt förslag till ändring av lagen om energicertifikat för byggnader genom vilket det blir obligatoriskt att lägga fram energicertifikaten i offentliga byggnader på över 1 000 kvadratmeter på det sätt som direktivet förutsätter.

När det gäller artikel 9 i direktivet om byggnaders energiprestanda har det konstaterats att man vid beredningen av den lagstiftning som gäller inspektion av luftkonditioneringssystem bedömde att nedkylningen förbrukar ytterst lite el. Detta motsvarar endast 0,1—0,2 procent av den totala elförbrukningen i Finland. Man strävade efter att finna kostnadseffektiva lösningar för genomförandet av inspektionerna. Med tanke på kostnadseffektiviteten ville man göra det möjligt att kombinera inspektionen av luftkonditioneringssystemen med upprättandet av byggnadens energicertifikat. Eftersom det föreskrevs att energicertifikaten är giltiga i tio år, föreskrevs det också att inspektionerna ska utföras med tio års mellanrum, vilket gör det möjligt att utföra inspektionen samtidigt som man upprättar energicertifikatet.

Miljöministeriet har ändå konstaterat att man även till denna del ska bereda ett förslag till lagändring hösten 2010, genom vilket intervallet mellan inspektionerna förkortas till fem år. Lagändringen avses träda i kraft under det första halvåret 2011.

När det gäller artikel 8 i direktivet om byggnaders energiprestanda anses en lagändring inte nödvändig för närvarande. Finland har valt det alternativ som direktivet möjliggör och som går ut på att genomförandet grundar sig på andra åtgärder än på att föreskriva en obligatorisk inspektion av värme pannor. Åtgärderna har utretts i detalj i svaret till kommissionen.

1.4 Sättande i kraft på Åland

Med stöd av 18 § 7 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör de ärenden som behandlas i förslaget till landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapet Åland har införlivat direktivet om byggnaders energiprestanda i landskapets lagstiftning så att de av rikets lagar och ändringar i dessa som gäller genomförandet av direktivet träder i kraft som sådana även i landskapet Åland.

1.5 Sättande i kraft i vissa EU-länder

Uppvisande av energicertifikat

I exempelvis Sverige, Danmark, Tyskland och Storbritannien finns nationella bestämmelser om skyldigheten att uppvisa energicertifikat.

I Sverige gäller skyldigheten att uppvisa certifikat sådana byggnader som har en total användbar golvyta som är större än 1 000 kvadratmeter och som indelas som specialbyggnader. På indelningen tillämpas definitionen på specialbyggnad i fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Som specialbyggnader räknas bl.a. försvarsbyggnader, värmecentraler, reningsanläggningar, kommunikationsbyggnader, vårdbyggnader, skolbyggnader, kulturbyggnader och byggnader som används gemensamt av kommun och stat för förvaltning, rättsvård eller ordning.

Enligt dansk lagstiftning ska energicertifikat uppvisas för alla byggnader med en total

yta på över 1 000 kvadratmeter, oberoende av om de är offentliga eller andra byggnader.

I Storbritannien ska certifikatet uppvisas tillsammans med en förteckning över rekommendationer på hur byggnadens energiklass kan förbättras på ett kostnadseffektivt sätt.

Regelbundna inspektioner av kylanläggningar

I t.ex. Sverige krävs som en del av de obligatoriska inspektionerna av luftkonditioneringssystemen att det läggs fram förslag till hur en effektivare energianvändning kan uppnås även i fråga om kylanläggningarna i luftkonditioneringssystemet. Vid behov ska man föreslå moderniseringar, utbyte av delar eller till och med utbyte av hela systemet. De obligatoriska inspektionerna av luftkonditioneringssystemen ska, beroende på situation, göras en gång på två, tre, sex eller nio år.

I Danmark och Storbritannien har intervallet för de obligatoriska inspektionerna av luftkonditioneringssystemen föreskrivits till högst fem år.

2 Föreslagna ändringar

2.1 Lagen om energicertifikat för byggnader

5 §. Skyldighet att lägga fram energicertifikatet. I 5 § i lagen om energicertifikat för byggnader finns bestämmelser om skyldigheten att lägga fram energicertifikat. När en byggnad, en del av den eller besittningsrätten säljs eller hyrs ut ska säljaren eller hyresvärden lägga fram ett giltigt energicertifikat för byggnaden för den presumtive köparen eller hyresgästen. Skyldigheten gäller emellertid inte byggnader med en yta på högst 50 kvadratmeter, bostadshus som är avsedda för användning högst fyra månader per år, tillfälliga byggnader, vissa industribyggnader, verkstäder eller jordbruksbyggnader, vissa skyddade eller kulturhistoriskt betydande byggnader, kyrkor eller vissa byggnader eller utrymmen för religiöst bruk. Skyldigheten gäller inte heller ett bostadshus eller en byggnadsgrupp med högst sex bostäder som färdigställdts före lagens ikraftträdande.

Till 2 mom. föreslås bli fogat ett omnämnande om skyddsbeslut som ges med stöd av lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010). Lagen trädde i kraft den 1 juli 2010.

5 a §. Skyldighet att lägga fram energicertifikatet i offentliga byggnader. Det föreslås att till lagen om energicertifikat för byggnader fogas en ny 5 a §, genom vilken man sätter i kraft kravet i artikel 7.3 i direktivet om byggnaders energiprestanda. När en offentlig myndighet eller inrättning tillhandahåller offentliga tjänster i lokaler med en enhetlig våningsyta på över 1 000 kvadratmeter i en byggnad är lokalernas ägare skyldig att lägga fram energicertifikatet för byggnaden. Certifikatet ska läggas fram på en synlig plats så att allmänheten lätt kan se det.

Med offentliga myndigheter avses sådana organ som har uppgifter och behörighet som grundar sig på rättsliga normer. Sådana uppgifter och sådan behörighet har statliga och kommunala myndigheter och myndigheter i samkommuner samt offentligrättsliga inrättningar. Dessutom har den evangelisk-lutherska kyrkan och det ortodoxa kyrkosamfundet sådana uppgifter och sådan behörighet.

Som statliga myndigheter räknas såväl centralförvaltningsmyndigheterna som de lokala förvaltningsmyndigheterna. Kommunala myndigheter finns t.ex. inom förvaltningsområdena för undervisning och social- och hälsovård. Som sådana offentliga inrättningar som avses i propositionen räknas juridiska personer som särskilt har inrättats för att tillgodose sådana behov i det allmännas intresse som inte har industriell eller kommersiell karaktär. Kännetecknande är också att offentliga samfund har beslutanderätt i inrättningarna. De offentliga inrättningarna kan också vara i bolagsform. Offentliga inrättningar är t.ex. Folkpensionsanstalten och Finlands Bank. Som statliga offentliga inrättningar räknas också statens forskningsanstalter och forskningsinstitut samt sakkunniginrättningar. Bestämmelser om statliga affärsverk, som också kan anses som offentliga inrättningar, finns i lag. Till de statliga affärsverken räknas bl.a. Senatfastigheter och Forststyrelsen. Som offentliga inrättningar räknas också kommunala affärsverk inom servicebran-

schen, såsom kommunala kollektivtrafikverk och avfallshanteringsverk samt kommunala verk som erbjuder vattentjänster och energiförsörjning.

Skyldigheten att lägga fram ett energicertifikat gäller också den evangelisk-lutherska kyrkan och det ortodoxa kyrkosamfundet. Kyrkobyggnader samt andra byggnader vilka endast har utrymmen för samling eller andakt eller verksamhet som tjänar dessa omfattas dock inte av skyldigheten.

Byggnader som har skyddats i en plan enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999), genom ett beslut i enlighet med byggnadsskyddslagen (60/1985), förordningen om skydd för staten tillhöriga byggnader (480/1985) eller lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010) eller byggnader som i en inventering av Museiverket har fastställts som kulturhistoriskt betydande omfattas inte heller av skyldigheten.

Den som äger lokalerna svarar för att certifikatet läggs fram på det sätt som avses. Avsikten är att skyldigheten att lägga fram ett certifikat ska gälla sådana lokaler som finns i en byggnad som ägs av en offentlig myndighet eller inrättning. Om myndigheten eller inrättningen finns i hyrda lokaler gäller skyldigheten att lägga fram ett certifikat endast sådana fall där hyresavtalet om lokalerna har ingåtts först efter det att lagändringen har trätt i kraft. I interna hyresförhållanden mellan staten och kommunsektorn rekommenderas att certifikatet läggs fram trots övergångstiden.

Skyldigheten att lägga fram ett certifikat gäller endast lokaler där offentliga tjänster tillhandahålls. Sådana lokaler finns t.ex. i skolbyggnader, garnisonernas kaserner, kulturbyggnader såsom teatrar och museer, sjukhus- och vårdbyggnader samt i övriga byggnader för social- och hälsovården, stations- och terminalbyggnader samt i idrotts- och simhallar. Kontorslokaler, produktionsutrymmen eller motsvarande lokaler, som i huvudsak endast används av den egna personalen och som inte har någon kundbetjäning, omfattas inte av skyldigheten att lägga fram certifikat.

Enligt artikel 7 i direktivet om byggnaders energiprestanda kan skyldigheten att lägga fram certifikat avgränsas till byggnader som

inhyser offentliga myndigheter och institutioner som tillhandahåller offentliga tjänster för ett stort antal personer och därför ofta besöks av dessa personer. En avgränsning om att de offentliga tjänsterna ska riktas till ett stort antal personer och att människorna ofta bör besöka lokalerna ingår inte i förslaget. Offentliga tjänster riktas ofta redan på grund av sin karaktär till ett stort antal personer. Dessutom kan definierandet och avgränsandet av begreppet ett stort antal personer medföra tolkningssvårigheter.

Skyldigheten gäller lokaler med en yta på över 1 000 kvadratmeter. Enligt direktivet om byggnaders prestanda räknas ytan som den totala användbara golvytan. I Finland brukar man vanligen inte fastställa ytan på det sättet. Det föreslås därför att man med yta ska avse våningsytan, som man lätt kan få information om. Informationen om ytan behövs endast för att bedöma om villkoret för att lägga fram certifikatet uppfylls. Den yta som nämns i bestämmelsen behöver således inte vara samma som den yta som används vid utarbetandet av energicertifikat (1 § i miljöministeriets förordning om energicertifikat för byggnader).

Ett giltigt energicertifikat för byggnaden ska läggas fram. Platsen ska vara framträdande, så att certifikatet är klart synligt för allmänheten. Certifikatet är på en sådan plats när certifikatet eller en färgkopia av det i minst A4-storlek är uppsatt t.ex. på en vägg i de lokaler som allmänheten besöker. Certifikatet eller en kopia av det ska läggas fram på det språk som anges i språklagen (423/2003) eller i någon annan lag som myndigheten omfattas av. Den skyldighet som avses i lagen uppfylls inte genom att certifikatet endast läggs fram i digital form. Frivilliga energimärken kan användas vid sidan av energicertifikatet, men de kan inte ersätta ett framlagt energicertifikat.

För närvarande föreskrivs inga särskilda påföljder för försummelse av skyldigheten. Ett påföljdssystem som hänför sig till förfarandet med energicertifikat kommer att beredas i vidare omfattning i samband med beredningen av nationell lagstiftning för att genomföra det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda när det gäller förfarandet med certifikat.

2.2 Lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem

1 §. Kylanläggningar som ska inspekteras. Det föreslås att 1 § i lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem ändras så att den obligatoriska inspektionen av energiprestandan ska göras minst en gång på fem år. Sålunda uppfylls det krav på regelbundna inspektioner som ställs i direktivet om byggnaders energiprestanda i tillräcklig utsträckning.

Enligt 1 § gäller den obligatoriska inspektionen av kylanläggningarna i ett luftkonditioneringssystem sådana anläggningar som har en nominell kyleffekt på minst 12 kilowatt och endast sådana kylanläggningar vilkas effekt baserar sig på användningen av en kompressor. Små anläggningar med en nominell effekt på mindre än 12 kilowatt omfattas inte av den obligatoriska inspektionen, om de inte sammantaget bildar ett system på minst 12 kilowatt. System för fjärrkyla behöver dock inte inspekteras. De anläggningar som omfattas av den obligatoriska inspektionen ska för närvarande inspekteras minst en gång på tio år.

Det är bra att utföra en periodisk service av anläggningarna varje år. I samband med servicen kan man även kontrollera läckaget av köldmedium. Denna kontroll ska enligt Europaparlamentets och rådets förordning om vissa fluorerade växthusgaser (2006/842/EG), även kallad F-gasförordningen, göras en gång om året vid användning av mer än 3 kg köldmedium, två gånger om året vid användning av mer än 30 kg köldmedium och var tredje månad vid användning av mer än 300 kg köldmedium. Samtidigt kan man också kostnadseffektivt göra en inspektion av energieffektiviteten. Ett intyg över inspektionen kan fogas till serviceprotokollet, som i sin tur fogas till husets servicebok.

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för dem som utför service och inspektioner av kylanläggningar finns i miljöskyddslagen (86/2000) och i den statsrådsförordning om underhåll av anläggningar som innehåller

ämnen som bryter ned ozonskiktet samt vissa fluorerade växthusgaser (452/2009) som har utfärdats med stöd av den. Den som inspekterar energieffektiviteten kan vara samma person som kontrollerar läckage av köldmedium. Enligt 4 § i lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem krävs av dem som inspekterar luftkonditioneringssystemens kylanläggningar samma behörighet som av dem som utför service på kyl-, luftkonditionerings- och värmepumpar som innehåller minst 3 kilogram kylmedier.

Den som äger en byggnad ska sörja för att inspektionen görs. Det föreskrivs inte särskilt om påföljder för försummelse av denna skyldighet. En påföljd kommer dock att föreslås i samband med att man även i större utsträckning föreslår författningsändringar i syfte att sätta i kraft det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda. Att ta i bruk ett påföljdssystem kommer bl.a. att fordra administrativa reformer, och beredningen av reformerna kräver tid.

5 §. Ikraftträdande. De ändringar som föreslås i övergångsarrangemangen behandlas i motiveringens kapitel 5 som gäller ikraftträdande.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Enligt uppgifter från befolkningsregistercentralens byggnads- och lägenhetsregister kan det bedömas att staten och kommunerna och dessas affärsverk äger ca 4 000 byggnader med en yta på mer än 1 000 kvadratmeter som används endast som kontors- eller produktionslokaler. Byggnadernas sammanlagda yta överstiger 23 000 000 kvadratmeter. Utgående från statistiken är det ändå inte möjligt att bedöma en hur stor del av dessa byggnader som används för att tillhandahålla tjänster för allmänheten.

Vissa byggnader har energicertifikat, medan certifikat måste upprättas för andra. Certifikat har upprättats för nya byggnader och för sådana byggnader vars lokaler har varit till salu eller uthyrning under den tid lagen om energicertifikat för byggnader har tillämpats.

Det rekommenderas att de energicertifikat som behövs ska upprättas utifrån en energikartläggning. Vid upprättandet av ett certifikat kan även utnyttjas sådana energikartläggningar som gjorts tidigare. Certifikatets pris varierar mycket beroende på hur det upprättas. Om man börjar med att göra en energikartläggning eller en inspektion för att utreda byggnadens skick och möjligheterna till energisparande kan kostnaderna beräknas uppgå till ca 500—2 000 euro. Kostnaderna för upprättande av ett certifikat är små i sig om det upprättas utifrån tillgängliga uppgifter eller utan förslag till sparrekommendationer.

Inom den offentliga servicesektorn beräknas man i och med energikartläggningarna kunna uppnå en energibesparing på i genomsnitt 8—9 procent i värmeförbrukningen och en inbesparing på 4—5 procent i elförbrukningen. Åtgärderna återbetalar sig i genomsnitt på två år.

När det gäller affärs- och servicebyggnader beräknas minskandet av utsläppen av växthusgaser kräva en investeringskostnad på 280—430 euro per ton koldioxidekvivalenter. Kostnaden beror på hustypen.

Det finns inte statistik över antalet kylanläggningar för luftkonditionering. Maskinell kylning vid luftkonditionering används dock vanligen i kontors- och servicebyggnader. Det beräknas att det finns ca 100—150 miljoner kubikmeter avkyldt byggnadsbestånd. Antalet kylanläggningar beräknas till ca 40 000 stycken. När intervallet mellan de obligatoriska inspektionerna förkortas till fem år innebär det att ca 8 000 inspektioner ska göras per år. Tilläggskostnaderna för att inkludera energiinspektionerna och rapporteringen av dessa i de servicerutiner som nu omfattar de lagstadgade läckagekontrollerna uppgår till ca 100—500 euro. Rapporten kan i de flesta fallen göras som en del av de vanliga åtgärder som servicen inbegriper. En mer omfattande rapportering behövs om man noterar ett behov av större reparationer.

Tack vare inspektionerna uppstår betydande energiinbesparingar. Det bedöms att det ekonomiska värdet av den inbesparade energin uppgår till sammanlagt ca 2 000 000—3 000 000 euro för användarna. Inspektionerna av kylanläggningarnas energieffektivitet stöder

också det förebyggande underhållsarbete som utförs. Detta minskar förekomsten av fel och anläggningsskador som förorsakas av felaktiga åtgärder och förlänger brukstiden för de befintliga anläggningarna.

Rätt temperatur ökar också trivseln i lokalerna.

3.2 Konsekvenser för miljön

Energicertifikaten är ett redskap i det arbete som görs för att förbättra byggnadernas energiprestanda och minska utsläppen av växthusgaser. Effekten av energicertifikaten nås när de energisparåtgärder som föreslås i energicertifikaten genomförs.

Eftersom energicertifikatet ska läggas fram blir de som tillhandahåller och de som använder offentliga tjänster uppmärksamma på frågor som gäller byggnadens energiprestanda. När energicertifikaten läggs fram blir de välbekanta. Den offentliga sektorn ska vara en föregångare och förebild i frågor som gäller energiprestanda.

Skyldigheten att lägga fram ett energicertifikat innebär också att energicertifikat ska upprättas inte bara för nybyggnader. Det är inte ofta byggnader som används av myndigheterna säljs eller hyrs ut, och därför behövs certifikat inte så ofta av dessa orsaker.

Elförbrukningen för byggnadernas kylsystem uppgår till ca 150 gigawattimmar per år. Eftersom byggnadsbeståndet fortsätter att växa och förnyas för att uppfylla strängare kriterier för inomhusluft kommer elförbrukningen för nedkylning att fortsätta öka. Det bedöms att de årliga effekterna av de obligatoriska inspektionerna av luftkonditioneringssystemens energiprestanda uppgår till ca 20—30 gigawattimmar i slutet av detta årtionde. Detta innebär en årlig minskning av koldioxidutsläppen på ca 7 500 ton.

Ett rätt fungerande och rätt använt luftkonditioneringssystem är också grundförutsättningen för att nå ett gott och hälsosamt inomhusklimat.

3.3 Konsekvenser för myndigheterna

Myndigheten ansvarar både för att energicertifikaten, på det sätt som föreskrivs, läggs fram i byggnader som den äger och för att

upprätta eller skaffa certifikat för byggnader som saknar ett. Man ska på lämpligt sätt informera om skyldigheten, så att de som äger lokalerna är medvetna om den nya skyldigheten.

Man ska också informera tillräckligt om skyldigheten att oftare än för närvarande låta utföra inspektioner av kylanläggningarnas energieffektivitet. Informationen kan delvis sammanslås med den information Motiva Oy ger om läckagekontroller.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid miljöministeriet.

Miljöministeriet har begärt utlåtande om förslaget till regeringsproposition av följande instanser: kommunikationsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, försvarsministeriet, arbets- och näringsministeriet, statsrådets kansli, finansministeriet, Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry, Finsk Energiindustri rf, Esbo stad, Byggnads-, VVS- och fastighetsbranschens personkompetenser FISE Ab, Greenpeace, Helsingfors Energi, Helsingfors stad, Hyvinge stad, Folkpensionsanstalten, Kauhava stad, Kiinteistöalan Koulutussäätiö, Kuopio stad, Lahtis stad, Laihia kommun, Lempäälä kommun, Trafikverket, Lojo stad, LVI-talotekniikkateollisuus ry, LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry, Uppvärmningsenergi Föreningen rf, Forststyrelsen, S:t Michels stad, Motiva Oy, Museiverket, Nuohousalan Keskusliitto ry, Ortodoxa kyrkostyrelsen, Uleåborgs stad, Oulunsalo kommun, Pälkäne kommun, Rakennustarkastusyhdistys RTY ry, Byggnadsindustrin RT rf, Bygginformationsstiftelsen, Rovaniemi stad, Senatfastigheter, Siilinjärvi kommun, Sisäilmäyhdistys ry, Suomen Isännöintiliitto ry, Finlands Fastighetsförbund rf, Finlands Kommunförbund rf, Kyllfirmornas Förbund i Finland rf/Kylföreningen i Finland rf, Finlands naturskyddsförbund rf, Suomen LVI-liitto SuLVI ry, Finlands Bank, Finlands Byggnadsingenjörsförbund RIL rf, Finlands Gårdscentral Ab, Finlands Konsultbyråers förbund SKOL rf, Tammerfors stad, Tammerfors tekniska universitet, Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer, Teknologiindu-

strin rf, Åbo stad, Säkerhetsteknikcentralen, Vanda stad, Statens tekniska forskningscentral och WWF Finland.

Utlåtande gavs av 30 instanser. Ett sammandrag av utlåtandena finns på miljöministeriets webbsidor. Det centrala i utlåtandena var i fråga om skyldigheten att lägga fram ett energicertifikat hur byggnadens yta på 1 000 kvadratmeter ska fastställas, frågan om huruvida skyldigheten omfattar hyrda lokaler och i vilken form skyldigheten kan uppfyllas. När det gäller inspektionen av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem föreslogs i två utlåtanden att inspektioner inte ska krävas om tillsynen sker digitalt. I övrigt gällde förslagen till ändringar helt olika saker.

Utiifrån den respons som gavs i utlåtandena gjordes vissa ändringar i förslaget. I propositionen preciserades ytan på 1 000 kvadratmeter till att avse våningsytan, ägarens skyldighet att lägga fram ett energicertifikat vid uthyrning och vad som avses med uppvisande av energicertifikat enligt lagen. Efter det att utlåtandena hade getts tidigare hade man tidsfristen för uppvisande av certifikat med ungefär ett år till följd av tidsfristerna för genomförande av det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda. Tidsfristen för den första obligatoriska inspektionen av kylanläggningar justerades genom en ändring av den bestämmelse som gäller lagens ikraftträdande.

5 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2011.

Bestämmelsen om skyldighet att lägga fram energicertifikat innebär att man för en del av de byggnader som ägs eller hyrs av en offentlig myndighet eller inrättning bör låta upprätta energicertifikat. Det är därför nödvändigt att reservera tid för upprättande av certifikat. Det föreslås att energicertifikatet ska ha lagts fram senast den 1 mars 2012. Om myndigheten eller inrättningen arbetar i hyrda lokaler, gäller skyldigheten att lägga fram ett certifikat endast sådana fall där hyresavtalet har ingåtts efter lagändringens ikraftträdande. Eftersom såväl ägarens som hyresgästens medverkan behövs vid upprät-

tandet av ett energicertifikat kommer skyldigheten att lägga fram energicertifikat att gälla sådana lokaler där man kan bereda sig på skyldigheten när hyresavtalet ingås.

Lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem trädde i kraft vid ingången av 2008. Enligt lagens ikraftträdandebestämmelse ska kylanläggningar som tagits i bruk före 2000 inspekteras inom fem år från det att lagen har trätt i kraft, alltså 2013.

I samband med att intervallet mellan de obligatoriska inspektionerna av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i ett luftkonditioneringssystem förkortas är det nödvändigt att göra övergångsarrangemang. När änd-

ringen träder i kraft ska de kylanläggningar som har tagits i bruk före 2000 inspekteras senast 2012 och därefter minst vart femte år. De kylanläggningar som har tagits i bruk 2000—2007 ska inspekteras senast när det har gått tio år sedan de tagits i bruk, dock senast 2012. Anläggningar som har tagits i bruk 2008 eller därefter ska inspekteras inom fem år från det att de har tagits i bruk. Beroende på vilket år en anläggning har tagits i bruk innebär övergångsarrangemanget att inspektionen tidigareläggs eller senareläggs jämfört med den gällande bestämmelsen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av lagen om energicertifikat för byggnader**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om energicertifikat för byggnader (487/2007) 5 § 2 mom. och
fogas till lagen en ny 5 a § som följer:

5 §

Skyldighet att lägga fram energicertifikatet

Kravet på ett energicertifikat gäller inte

- 1) byggnader med en yta på högst 50 kvadratmeter,
- 2) bostadshus som är planerade för användning högst fyra månader per år,
- 3) tillfälliga byggnader som är avsedda att användas högst två år,
- 4) industribyggnader eller verkstäder, eller sådana jordbruksbyggnader som inte är avsedda för boende och som har ett lågt energibehov eller används inom en sektor som omfattas av ett nationellt sektorsavtal om energiprestanda,
- 5) byggnader som har skyddats i en plan enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999), genom ett beslut i enlighet med byggnadsskyddslagen (60/1985), förordningen om skydd för staten tillhöriga byggnader (480/1985) eller genom ett beslut i enlighet med lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010) eller byggnader som i en inventering av Museiverket har fastställts som kulturhistoriskt betydande, och inte heller
- 6) kyrkor eller andra av ett religionssamfund ägda byggnader som endast har utrym-

men för samling eller andakt eller verksamhet som tjänar dessa.

5 a §

Skyldighet att hålla energicertifikatet framlagt i offentliga byggnader

När en myndighet eller inrättning tillhandahåller offentliga tjänster i lokaler med en våningsyta som överstiger 1 000 kvadratmeter i en och samma byggnad, ansvarar den som äger lokalerna för att ett giltigt energicertifikat för byggnaden läggs fram i original eller som färgkopia på en plats som är framträdande och klart synlig för allmänheten. Energicertifikat behöver dock inte hållas framlagt i sådana byggnader som avses i 5 § 2 mom. 5 och 6 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett energicertifikat som gäller lokaler som avses i 5 a § ska finnas framlagt senast den 1 mars 2012. Om offentliga tjänster tillhandahålls i hyrda lokaler, gäller skyldigheten att hålla ett energicertifikat framlagt endast de

lokaler för vilka hyresavtal har ingåtts efter
ikraftträdandet av denna lag.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av
denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 1 och 5 § i lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem (489/2007) 1 § och 5 § 2 mom. som följer:

1 §

Kylanläggningar som ska inspekteras

Sådana kylanläggningar i ett luftkonditioneringssystem i en byggnad eller del av den som har en nominell kyleffekt på minst 12 kilowatt och vilkas effekt baserar sig på användningen av en kompressor ska inspekteras minst en gång på fem år.

Om kylanläggningar med en nominell effekt på mindre än 12 kilowatt är funktionellt sammankopplade så att den sammanlagda kyleffekten är minst 12 kilowatt, ska också dessa kylanläggningar inspekteras minst en gång på fem år.

System för fjärrkyla behöver dock inte inspekteras enligt denna lag.

5 §

Ikraftträdande

Kylanläggningar som har tagits i bruk före 2000 ska inspekteras senast 2012. Kylanläggningar som har tagits i bruk 2000—2007 ska inspekteras senast tio år efter det att de har tagits i bruk, dock senast 2012. Kylanläggningar som har tagits i bruk 2008 eller därefter ska inspekteras inom fem år från det att de har tagits i bruk.

Denna lag träder i kraft den
20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 12 november 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Paula Risikko*

1.

Lag**om ändring av lagen om energicertifikat för byggnader**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om energicertifikat för byggnader (487/2007) 5 § 2 mom. och
fogas till lagen en ny 5 a § som följer:

Gällande lag

5 §

Skyldighet att lägga fram energicertifikatet

Kravet på ett energicertifikat gäller inte

- 1) byggnader med en yta på högst 50 m²,
- 2) bostadshus som är avsedda för användning högst fyra månader per år,
- 3) tillfälliga byggnader som är avsedda att användas högst två år,
- 4) industribyggnader eller verkstäder eller jordbruksbyggnader som inte är avsedda för boende och som har ett lågt energibehov eller som används inom en sektor som omfattas av ett nationellt sektorsavtal om energiprestanda,
- 5) byggnader som har skyddats i en plan enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999), genom ett beslut i enlighet med byggnadsskyddslagen (60/1985) eller förordningen om skydd för staten tillhöriga byggnader (480/1985) eller byggnader som i en inventering av Museiverket har fastställts som kulturhistoriskt betydande, och inte heller
- 6) kyrkor eller andra av ett religionssamfund ägda byggnader vilka endast har utrymmen för samling eller andakt eller verksamhet som tjänar dessa.

Föreslagen lydelse

5 §

Skyldighet att lägga fram energicertifikatet

Kravet på ett energicertifikat gäller inte

- 1) byggnader med en yta på högst 50 kvadratmeter,
- 2) bostadshus som är planerade för användning högst fyra månader per år,
- 3) tillfälliga byggnader som är avsedda att användas högst två år,
- 4) industribyggnader eller verkstäder, eller sådana jordbruksbyggnader som inte är avsedda för boende och som har ett lågt energibehov eller används inom en sektor som omfattas av ett nationellt sektorsavtal om energiprestanda,
- 5) byggnader som har skyddats i en plan enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999), genom ett beslut i enlighet med byggnadsskyddslagen (60/1985), förordningen om skydd för staten tillhöriga byggnader (480/1985) eller genom ett beslut i enlighet med lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010) eller byggnader som i en inventering av Museiverket har fastställts som kulturhistoriskt betydande, och inte heller
- 6) kyrkor eller andra av ett religionssamfund ägda byggnader som endast har utrymmen för samling eller andakt eller verksamhet som tjänar dessa.

5 a §

Skyldighet att hålla energicertifikatet framlagt i offentliga byggnader

När en myndighet eller inrättning tillhandahåller offentliga tjänster i lokaler med en våningsyta som överstiger 1 000 kvadratmeter i en och samma byggnad, ansvarar den som äger lokalerna för att ett giltigt energicertifikat för byggnaden läggs fram i original eller som färgkopia på en plats som är framträdande och klart synlig för allmänheten. Energicertifikat behöver dock inte hållas framlagt i sådana byggnader som avses i 5 § 2 mom. 5 och 6 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett energicertifikat som gäller lokaler som avses i 5 a § ska finnas framlagt senast den 1 mars 2012. Om offentliga tjänster tillhandahålls i hyrda lokaler, gäller skyldigheten att hålla ett energicertifikat framlagt endast de lokaler för vilka hyresavtal har ingåtts efter ikraftträdandet av denna lag.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 1 och 5 § i lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inspektion av energieffektiviteten hos kylanläggningarna i en byggnads luftkonditioneringssystem (489/2007) 1 § och 5 § 2 mom. som följer:

Gällande lag

1 §

Kylanläggningar som skall inspekteras

Sådana kylanläggningar i ett luftkonditioneringssystem i en byggnad eller en del av den som har en nominell kyleffekt på minst 12 kilowatt och vilkas effekt baserar sig på användningen av en kompressor skall inspekteras minst en gång på tio år.

Om kylanläggningar med en nominell effekt på mindre än 12 kilowatt är funktionellt sammankopplade så att den sammanlagda kyleffekten är minst 12 kilowatt skall också dessa kylanläggningar inspekteras minst en gång på tio år.

System för fjärrkyla behöver dock inte inspekteras enligt denna lag.

5 §

Ikraftträdande

Kylanläggningar som tagits i bruk före år 2000 skall inspekteras inom fem år från det att denna lag har trätt i kraft.

Föreslagen lydelse

1 §

Kylanläggningar som ska inspekteras

Sådana kylanläggningar i ett luftkonditioneringssystem i en byggnad eller del av den som har en nominell kyleffekt på minst 12 kilowatt och vilkas effekt baserar sig på användningen av en kompressor ska inspekteras minst en gång *på fem år*.

Om kylanläggningar med en nominell effekt på mindre än 12 kilowatt är funktionellt sammankopplade så att den sammanlagda kyleffekten är minst 12 kilowatt, ska också dessa kylanläggningar inspekteras minst en gång *på fem år*.

System för fjärrkyla behöver dock inte inspekteras enligt denna lag.

5 §

Ikraftträdande

Kylanläggningar som har tagits i bruk före 2000 ska inspekteras senast 2012. Kylanläggningar som har tagits i bruk 2000—2007 ska inspekteras senast tio år efter det att de har tagits i bruk, dock senast 2012. Kylan-

läggningar som har tagits i bruk 2008 eller därefter ska inspekteras inom fem år från det att de har tagits i bruk.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.*